მიმდინარე სამეცნიერო კვლევითი პროექტები				
N	შემსრულებელი/სახელი გვარი	სამეცნიერო კვლევითი პროექტის დასახელება	პროექტის დასრულების ვადა	სტატუსი
1	**გიორგი დოლიძე**	**,,დაგეგმვა, პროგრამირება, ბიუჯეტირება და აღსრულება''**	36 თვე (2022-2025წ.წ.)	ETA-013 მიმდინარე

ანოტაცია

სხვადასხვა ენაზე არსებული აკადემიური წყაროების მიუხედავად, ქართულ ენაზე არ არსებობს ერთიანი სახელმძღვანელო, რომელიც აღწერს თავდაცვის რესურსების დაგეგმვისა და მართვის ერთიან სისტემას, მეთოდოლოგიებს, ძირითად მექანიზმებს, პროცედურებსა და პროცესებს. დოკუმენტი ხელს შეუწყობს თავდაცვის დაგეგმვისა და რესურსების მართვის პროცესში ჩართული პერსონალის პროფესიული კვალიფიკაციის და საჭირო უნარების ამაღლებას. კერძოდ, რესურსების დეცენტრალიზებული მართვის განვითარებას თავდაცვის პოლიტიკის, უწყვეტი დაგეგმვის და მოთხოვნებზე დაფუძნებული ბიუჯეტირების პროცესის შესახებ ცნობიერებისა და ცოდნის ამაღლების გზით.

2	**ნინო ოხანაშვილი**	**„საგარეო პოლიტიკის ანალიზი“**	(2022-2025 წ.წ.)	ETA-015 მიმდინარე

ანოტაცია

საგარეო პოლიტიკის ანალიზი ქართულ ენაზე წიგნის სახით არ არის გამოცემული, შესაბამისად, სახელმძღვანელოს შესრულება მნიშვნელოვანი სიახლე იქნება, რომელიც დიდ პრაქტიკულ დახმარებას გაუწევს საკითხით დაინტერესებულ პირებს. რაც შეეხება წიგნის სამეცნიერო ღირებულებას, გადაწყვეტილების მიღების მოდელები და თეორიული ჩარჩო, რომელიც წიგნის ფარგლებში იქნება განხილული, მნიშვნელოვან სამეცნიერო ღირებულებას შესძენს მას.

3	**ქეთევან მესხიძე**	**„რუხი ზონები: გეოპოლიტიკური დომინირების**	36 თვე (2022-2024 წ.წ.)	ETA-016 მიმდინარე

		ინსტრუმენტი და პლაცდარმი „დიდ სახელმწიფოთა“ სტრატეგიული კონკურენციისთვის ჰიბრიდული აგრესიის საწარმოებლად“		

ანოტაცია

თემის აქტუალობას განაპირობებს მისი მჭიდრო კავშირი მსოფლიოში მიმდინარე საერთაშორისო პოლიტიკურ პროცესებთან. თანამედროვე მსოფლიოში მიმდინარე პროცესები

ცხადყოფს, რომ სამხედრო ძალა ჯერ კიდევ წარმოადგენს მსოფლიო პოლიტიკის ერთ-ერთ უმნიშვნელოვანეს განმსაზღვრელ ფაქტორს, ხოლო მსოფლიოში მიმდინარე ლოკალური და რეგიონული სამხედრო კონფლიქტები - განვითარებადი სამყაროს ზოგად დამახასიათებელ ნიშანს.

ბოლო პერიოდის განმავლობაში შეერთებულ შტატებსა და ნატოში ხორციელდება ე. წ. „რუხი ზონის“, როგორც სტრატეგიული გარემოს შესწავლა, რომელშიც ახალი მსოფლიო წესრიგის ფარგლებში საერთაშორისო სისტემის ფორმირება ხორციელდება. „რუხ ზონებში“ ცვლილებას ექვემდებარება ნორმატიულ-სამართლებრივი ვითარება, ინსტიტუტები, ეროვნული ინტერესები და სახელმწიფოს პრიორიტეტები. მოქმედებები კი განასახიერებს ჰიბრიდული ომის თანამედროვე ტექნოლოგიებზე აგებული სტრატეგიის ერთერთ ვერსიას საბრძოლო მოქმედებათა თეატრში. ასეთი ოპერაციების ჩატარება საშუალებას იძლევა კონკურენცია გაუწიოს სახელმწიფოებს, რომლებიც ჩვეულებრივი ომისა და იმ ზღვარს ქვემოთ იმყოფებიან, რამაც შესაძლოა საერთაშორისო რეაქცია გამოიწვიოს. აქედან მომდინარეობს ტერმინი „რუხი ზონა“, როგორც შუალედური რგოლი ომსა და მშვიდობას შორის.

იგი მიეკუთვნება ე. წ. „სტრატეგიული გაურკვევლობის“ სფეროს, რომელიც გულისხმობს კონკრეტულ სახელმწიფოში, რეგიონში ან მსოფლიო არენაზე სამხედრო და პოლიტიკურ სფეროში ისეთი პირობების შექმნას, სადაც ძნელია ვითარების სწორად შეფასება, შეიარაღებული ძალების ეფექტურად გამოყენება და ადეკვატური, თანაბარზომიერი პოლიტიკური ნაბიჯების გადადგმა.

„რუხი ზონა“ ქმნის ფართო სივრცეს სხვადასხვა პრობლემის კონცენტრაციისთვის. იგი ძალიან ჰგავს ომს, მაგრამ, ეს არ არის ომი, რამდენადაც „რუხი ზონაში“ გამოყენებული მეთოდები წარმოადგენს დაშინების, იძულებისა და აგრესიის უნიკალურ კომბინაციას, რომელიც ეტაპობრივად გამოიყენება წინააღმდეგობების ჩასახშობად, ადგილობრივი ან რეგიონალური უპირატესობის მოსაპოვებლად და რისკების მანიპულირებისთვის თავის სასარგებლოდ. ამგვარი აღწერილობის თანახმად, „რუხი ზონა“ წარმოადგენს ახალ სივრცეს ომისა და მშვიდობის ტრადიციულ კონცეფციებს შორის (Votel, Cleveland, Connett, Irwin 2016, 31).

„რუხი ზონა“ მოიცავს აგრესიულ სახელმწიფო სტრატეგიებს მაღალი ფსონებით, რომელშიც თითოეული მონაწილე ღია ან ფარული საშუალებებისა და მეთოდების, პროვოკაციებისა და

<table>
<tr><td colspan="5">კონფლიქტების საშუალებით იყენებს ზემოქმედებისა და დაშინების სხვადასხვა ინსტრუმენტს „ომის საბოლოო მიზნების“ მისაღწევად.
საკითხის აქტუალურობას განაპირობებს ის გარემოებაც, რომ აღნიშნული მიმართულებით საქართველოში სამხედრო და სამეცნიერო სფეროში კომპლექსური კვლევა არ განხორციელებულა, სპეციალური სამეცნიერო ლიტერატურა პრაქტიკულად არ არსებობს და მხოლოდ ოფიციალური პოლიტიკური დოკუმენტების, ჩატარებული კვლევების, სტატიების, მოხსენებებისა და ელექტრონული რესურსების სახითაა ხელმისაწვდომი. საკითხი მით უფრო აქტუალურია საქართველოს, როგორც ჰიბრიდული ომის მსხვერპლი სახელმწიფოსთვის, რომელიც თვითონ წარმოადგენს ე.წ. „რუხ ზონას“, რომელთან დაკავშირებითაც მთელი რიგი სახელმწიფოების ინტერესები იკვეთება და საკუთარი გეოპოლიტიკური მიზნები ამოძრავებთ. აქედან გამომდინარე, ეს იქნება პირველი ნაშრომი, რომელიც სიღრმისეულად განიხილავს პრობლემას აღნიშნული მიმართულებით.</td></tr>
<tr><td>4</td><td>შადიმან ბიწაძე
ბრიგადის გენერალი მამია ბალახაძე
დაჩი მამულაშვილი</td><td>„შავი ზღვის გეოპოლიტიკა“</td><td>(2021-2024 წ.წ.)</td><td>ETA – 017
მიმდინარე</td></tr>
<tr><td colspan="5">ანოტაცია
2014 წლის ნატოს უელსის სამიტზე თავდაცვისა და უსაფრთხოების შესაძლებლობების აღმშენებლობის ინიციატივის ფარგლებში მიღებული იქნა „ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტი“, რომლის მთავარი დანიშნულებაცაა ნატოსთან თავსებადობის გაუმჯობესება და ალიანსში გაწევრიანების მზადების პროცესის ხელშეწყობა, რაც ქვეყნის თავდაცვის შესაძლებლობების განვითარებას უწყობს ხელს.
„ნატო-საქართველოს არსებითი პაკეტის“ ერთ-ერთ პრიორიტეტად მიჩნეულია საქართველოს მიერ საზღვაო სეგმენტის გაძლიერება.
შავი ზღვის რეგიონში მიმდინარე დინამიური ტრანსფორმაცია აიძულებს საქართველოს იფიქროს უფრო აქტიურ საზღვაო თანამშრომლობაზე, რომლის გამოხატულებას წარმოადგენს საქართველოს მზადყოფნა ნატოს ქვეყნებისათვის საკუთარი საზღვაო ინფრასტრუქტურის შეთავაზება საზღვაო სწავლებების დროს რუსეთის სამხედრო-საზღვაო პოტენციალის გაძლიერების ფონზე შავ ზღვაზე. რეგიონში მიმდინარე პროცესების გათვალისწინებით მონოგრაფიის „შავი ზღვის გეოპოლიტიკის“ შექმნა და გამოცემა აქტუალურია.</td></tr>
<tr><td>5</td><td>თადარიგის პოლკოვნიკი
გიორგი კბილცეცხლაშვილი
ანანო გამსახურდია</td><td>„სახელმწიფო მოწყობა და ეროვნული უსაფრთხოება”</td><td>(2022-2024 წ.წ.)</td><td>ETA – 018
მიმდინარე</td></tr>
<tr><td colspan="5"></td></tr>
</table>

ანოტაცია სახელმწიფო მოწყობისა და ეროვნული უსაფრთხოების შესახებ სახელმძღვანელო ქართულ ენაზე არ არის გამოცემული, შესაბამისად, მისი შესრულება მნიშვნელოვანი სიახლე იქნება. სახელმძღვანელო დიდ თეორიულ და პრაქტიკულ დახმარებას გაუწევს სახელმწიფო მოწყობისა და ეროვნული უსაფრთხოების საკითხებით დაინტერესებულ პირებს. რაც შეეხება წიგნის სამეცნიერო ღირებულებას, საკითხით დაინტერესებულ მკითხველს ექნება თეორიული და ფაქტობრივი მასალა აღნიშნული საკითხების შესახებ.				
6	**გიორგი კბილცეცხლაშვილი** **ზურაბ გარაყანიძე**	**რფ-უკრაინის ომის გავლენა ენერგო-უსაფრთხოებაზე (Post Russia-Ukraine War Energy Security Opportunities)**	9 თვე (2024 წ.)	ETA-021 მიმდინარე
ანოტაცია მსოფლიოში გაზის წარმოება 2021 წელს გაიზარდა თითქმის 5 პროცენტით და მიაღწია რეკორდულ 4,04 ტრილიონ კუბ.მეტრს. ამჟამად მსოფლიოში რუსეთი მეორე უმსხვილესი ბუნებრივი აირის მწარმოებელია და წამყვანი ექსპორტიორია. 2021 წელს რუსეთის აირის ექსპორტი იყო 202 მლრდ კუბ. მეტრი მილსადენის გაზი და 39,6 მლრდ კუბ. მეტრი თხევადი ბუნებრივი გაზი - LNG. [წყარო: რუსეთი ცდილობს აინაზღაუროს ევროპის უფსკრული ბუნებრივი გაზის ექსპორტში. https://www.aa.com.tr/en/europe/russia-struggles-to-make-up-for-europes-gap-in-natural-gas-exports/2717651].				
7	**არჩილ ჩაჩხიანი**	**„ომებისა და სამხედრო ხელოვნების ისტორია. ნაწილი პირველი"** **(პუატიედან კონიგრაცამდე)**	24 თვე (2024-2026 წწ.)	ETA-024 მიმდინარე
ანოტაცია განსახილველად წარმოდგენილი პროექტის „ომებისა და სამხედრო ხელოვნების ისტორია. ნაწილი პირველი" სახელმძღვანელოს აქტუალობასთან დაკავშირებული საკითხი მეტად ტრივიალური და ნათელია. თუ უფრო დავაზუსტებთ, აღნიშნული საკითხის დასმა არა თუ ნათელი, არამედ აუცილებელია. უფრო მეტიც. წარმოდგენილი სახელმძღვანელოს შექმნა მეტად გადაუდებელ ამოცანად გვესახება, იმდენად, რამდენადაც, 2024-2025 სასწავლო წლის პირველივე სემესტრში უკვე გადაწყვეტილია ეროვნული თავდაცვის აკადემიაში თავდაცვის ანალიზის სამაგისტრო				

საგანმანათლებლო პროგრამის წვრთნებისა და სამხედრო განათლების სარდლობის სამეთაურო-საშტაბო კოლეჯის სასწავლო კურსიდან სრულად გამოყოფა და დასახელებული სავალდებულო საგნის მაგისტრატურის მსმენელთთვის სწავლება. შესაბამისად, რაც შეიძლება სწრაფად უნდა შეიქმნას აღნიშნულ პროგრამაზე სწავლების შესაბამისი და რელევანტური სახელმძღვანელო.

8	**ზურაბ სამხარაძე**	**„საფორტიფიკაციო ხელოვნების ფორმირება და განვითრება ძველ აღმოსავლეთის ქვეყნებში"**	9 თვე (2024 წ.)	ETA-025 მიმდინარე

ანოტაცია

კვლევა ეძღვნება აღმოსავლეთის რიგი სახელმწიფოების საფორტიფიკაციო ხელოვნების ძეგლების შედარებით ანალიზს - ძველი ეგვიპტიდან შუა საუკუნეების ჩინეთამდე. მცდელობა გაკეთდა თავდაცვითი ნაგებობების განვითარების ძირითადი ეტაპების 9 თვე (2024 წ.)იდენტიფიცირება - თავისუფალი ციხესიმაგრიდან (ციტადელი, ციხე) ურბანული და სასაზღვრო თავდაცვითი სიმაგრეების ყველაზე რთულ სისტემებამდე, მათ შორის ციხის თხრილები, კედლები და კარიბჭეები დასაბრძოლო კოშკები. ნაჩვენებია, რომ ამ არქიტექტურული ნაგებობების ბუნება დიდწილად განპირობებული იყო ქალაქის ან დასახლების სტატუსით, მისი ბუნებრივი ლანდშაფტის მახასიათებლებით, გამოყენებული სამშენებლო მასალების სპეციფიკით, კონსტრუქციების და მასალები, სამხედრო და საინჟინრო ხელოვნების განვითარების დონით. წარმოდგენილია მასალები პოლიორცეტიკის სფეროდან (ქალაქების ალყშიმოქცევა. ბერძნული ხელოვნება), ნაჩვენებია ალყის ძრავების ძირითადი ტიპები და მექანიზმები. ასევე აღინიშნება სასაზღვრო გალავნისა და „გრძელი კედლების" (რომაული ცაცხვის) დადებითი და უარყოფითი მხარეები. ყველაზე ნათელი მაგალითია ასურეთის, ახალი ბაბილონის, იუდეისა და ძველი ჩინეთის თავდაცვითი სისტემები.

9	**ზურაბ აგლაძე**	**„პოსტკონფლიქტური საზოგადოების მშენებლობა: (აფხაზეთი/სამაჩაბლო)"**	36 თვე	ETA-026 მიმდინარე

ანოტაცია

პროექტის განხორციელების შედეგად შეიქმნება სახელმძღვანელო პოსტკონფლიქტური საზოგადოების ჩამოყალიბების შესახებ, რომლითაც უპირველეს ყოვლისა ისარგებლებენ აკადემიის იუნკრები/მსმენელები და პროფესურა; ასევე, აკადემიის მიღმა კონფლიქტებით დაინტერესებული პროფესიული თემი და ფართო საზოგადოება.

პირველადი გეგმის მიხედვით პროექტის შესრულების ვადად განსაზღვრულია 36 თვე, მაგრამ კონფლიქტის მოგვარების კონტურების გამოკვეთამდე საჭიროა საზოგადოებამ გაიაზროს როგორი უნდა იყოს კონფლიქტის მოგვარების შემდგომი საზოგადოება. შესაბამისად, პროექტის მენეჯმენტმა პროექტის მართვის, მოქნილი (agile) მიდგომა შეარჩია, რაც გულისხმობს, პროექტის ადაპტაციას არსებული რეალობის კვალდაკვალ, მისი მიზნებისა და მოსალოდნელი შედეგების ცვლილების გარეშე.				
10	**ლევან ნიკოლეიშვილი**	**,,ხელოვნური ინტელექტის ტექნოლოგიების როლი თანამედროვე სამხედრო ოპერაციებში”**	2 თვე (2024 წლის მაისი)	ETA-027 მიმდინარე

ანოტაცია

სამხედრო სფეროში ახალი ტექნოლოგიების დანერგვა და გამოყენება, ყოველთვის მომხიბვლელი იყო მათთვის ვინც ახალი ტექნოლოგიების გამოგონებითა და განვითარფებით არის დაინტერესებული. ახალი ტექნოლოგიებისა და ინოვაციების დანერგვა თავდაცვის სფეროში ერთგვარად ნიშნავს მოწინააღმდეგეზე უპირატესობის მოპოვებას, უფრო ეფექტურ ქმედებებსა და შესაძლებლობების გაძლიერებას. ამ შემთხვევაში ხელოვნური ინტელექტის ტექნოლოგიები გამონაკლისი არ არის, მითუმეტეს, რომ იგი ერგება ფუნქციურად ყველა მიმართულებას, ეს იქნება კიბერუსაფრთხოება, ავტონომიური იარაღი, ლოჯისტიკა თუ სხვა.

ხელოვნური ინტელექტის ტექნოლოგიები ასევე ქმნის მნიშვნელოვან იურიდიულ, სტრატეგიულ და ეთიკური გამოყენების რისკებს და საფრთხეებს. ამ მიმართულებით ჩრდილოატლანტიკური ანლიანსი, ევროკავშირი და საერთაშორისო სტანდარტიზაციის ორგანიზაია, მათ შორის ტექნოლოგიურად მსოფლიოს წამყვანი ქვეყნები, როგორიცაა ამერიკის შეერთებული შტატები და სხვა, აქტიურად მუშაობენ, მათ სტრატეგიებში ხაზგასმით არის აღნიშნული, რომ ხელოვნური ინტელექტის ტექნოლოგიების გამოყენება უნდა მოხდეს წევრი და პარტნიორი ქვეყნების მიერ პასუხისმგებლობით და ანგარიშვალდებულებით, აუცილებლად უნდა იქნეს დაცული ადამიანის უფლებები და ღირსება.